

Агата Кристи

Песничка за шест пенита

Сър Едуард Палисър, държавен адвокат, живееше на Куин Анс Клоуз 9. Куин Анс Клоуз е задънена улица в самото сърце на Уестминстър и успява да съхрани спокойната старовремска атмосфера, съвсем различна от шумотевицата на двадесети век. Това чудесно устройваше сър Едуард Палисър. Той беше един от най-изявените адвокати по криминални дела за своето време и сега, след като вече не работеше в съда, се забавляваше, като събираше много богата библиотека по криминология. Освен това беше и автор на книга със спомени за големи престъпници.

Тази вечер сър Едуард седеше пред камината в библиотеката си, пиеше отлично черно кафе и поклащаше глава над един том на Ломброзо. Такива мъдри теории, но толкова старомодни.

Вратата се отвори почти без шум и добре обученият му прислужник се приближи по дебелия, пухкав килим и дискретно промълви:

– Една млада дама иска да ви види, сър.

– Млада дама?

Сър Едуард се изненада. Ето нещо съвършено различно от обичайните събития. После си помисли, че може да е племенницата му Етел, но в такъв случай Армър щеше да му го каже.

– Дамата не каза ли името си? – попита внимателно той.

– Не, господине, но каза, че е съвсем сигурна, че ще пожелаете да я приемете.

– Покани я тук – нареди сър Едуард Палисър. Почувства се приятно заинтригуван.

Висока, тъмнокоса жена на около тридесет години се приближи към сър Едуард с протегнатата ръка. Лицето ѝ излъчваше уважение. Беше облечена с добре скроени палто и пола в черно и носеше малка черна шапка. Армър се оттегли, като безшумно затвори вратата след себе си.

– Сър Едуард, познавате ме, нали? Аз съм Магдалийн Вон.

– Да, разбира се. – Той стисна с топлота протегнатата ръка.

Сега си я спомни отлично. Пътуването с кораба „Силурик“ от Америка към дома! Онова очарователно дете, защото тогава тя беше почти дете. Спомни си, че я беше любил по дискретен, характерен за възрастните светски мъже начин. Тя бе толкова удивително млада, толкова пламенна, толкова изпълнена с възхищение и уважение, сякаш сътворена тъкмо за да покори сърцето на мъж, приближаващ шестдесетте. Споме-ът вля допълнителна топлина в ръкостискането му.

– Това е чудесно от ваша страна. Моля седнете.

Посочи ѝ един фотьойл, говорейки гладко и с лекота, като през

цялото време се чудеше защо беше дошла. Когато най-после потокът от банални приказки секна, настъпи тишина.

Ръката ѝ стискаше и отпускаше облегалката на фотьойла. Тя навлажни устните си и внезапно рязко заговори:

– Сър Едуард, искам да ми помогнете.

Беше изненадан и механично промълви:

– Да?

Тя продължи още по-прочувствено:

– Казахте, че ако някога имам нужда от помощ, че ако има нещо, което бихте могли да направите за мен, ще го направите.

Да, беше го казал. Това е от онези неща, които човек казва, особено в момент на раздяла. Спомни си трепета в гласа си, начина, по който беше повдигнал към устните си ръката ѝ!

„Ако някога има нещо, което мога да направя, запомни, наистина...“

Да, човек казва подобни неща... Но много, много рядко се налага да изпълни обещанието си! И със сигурност не след... Колко? Девет или десет години. Той ѝ хвърли бърз поглед. Все още изглеждаше много добре, но бе изгубила онова, на което според него се дължеше чара ѝ – свежата и недокосната младост. Сега имаше, може би, по-интересно лице, както би си помислил един по-млад мъж, но сър Едуард далеч не можеше да почувства прилива на топлина и емоции, които преживя в края на пътуването през Атлантика.

Лицето му придоби характерния за юристите внимателен израз и доста живо каза:

– Разбира се, мила млада госпожо. С удоволствие ще направя всичко, което е по силите ми, въпреки че се съмнявам дали вече мога да бъда много полезен на някого.

Ако той си подготвяше пътя за отстъпление, тя не го забеляза. Беше от хората, които не могат да се концентрират върху две неща едновременно, а единственото, което в момента я вълнуваше, бяха собствените ѝ грижи. Приемаше за неподлежащо на съмнение желанието на сър Едуард да помогне.

– Ужасно сме обезпокоени, сър Едуард.

– Сме? Омъжена ли сте?

– Не, исках да кажа брат ми и аз. О! И Уилям, и Емили също, що се касае до това. Но трябва да обясня. Имам... имах леля, мис Кребтри. Може да сте чели за нея във вестниците. Толкова ужасно! Тя беше убита.

– А! – По лицето на сър Едуард проблесна искрица интерес. – Преди около месец, нали?

Момичето кимна:

– Малко по-малко, три седмици.

– Да, спомням си. Ударена по главата в собствената си къща. Не хванаха извършителя.

Магдалийн Вон отново кимна:

– Не го хванаха. Не вярвам, че някога ще го хванат. Виждате ли, възможно е да няма такъв човек.

– Какво?

– Да, ужасно е. За това вестниците не писаха нищо. Но в полицията мислят така. Знаят, че в онази вечер никой не е идвал в къщата.

– Искате да кажете...?

– Че е един от нас четиримата. Трябва да е. Не знаят кой и ние не знаем... Ние не знаем. Седим там всеки ден, гледаме се подозрително един друг и се чудим. О! Ако само можеше да бъде външен човек, но не виждам как е възможно...

Сър Едуард я погледна внимателно, с нарастващо внимание.

– Искате да кажете, че членовете на семейството са заподозрени?

– Да, точно така. Полицаяте не го казаха, разбира се. Бяха много учтиви и мили. Но претърсиха къщата, разпитваха всички нас, Марта също, отново и отново... И тъй като не знаят кой е, се въздържат да коментират. Толкова се страхувам, толкова много се страхувам...

– Мило дете. Хайде сега, наистина преувеличавате.

– Не. Един от нас четиримата е... би трябвало да е.

– Кои са четиримата, които имате предвид?

Магдалийн се поизправи и заговори по-свързано.

– Двамата с Матю. Леля Лили беше сестра на баба ми. Живеехме с нея, откакто навършихме четиринадесет години (близнаци сме, знаете). Освен нас, Уилям Кребтри, неин племенник, дете на брат й, който живее там със съпругата си Емили.

– Тя ги издържаше?

– Повече или по-малко. Той има малко собствени средства, но не е здрав и трябва да си стои вкъщи. Тих, мечтателен човек е. Сигурна съм, че не би било възможно той да... О! Ужасно е дори да си го помисля!

– Аз все още съвсем не проумявам ситуацията. Вероятно нямате нищо против да изложите фактите, ако това няма прекалено да ви разстрои.

– О, не! Искам да ви разкажа. И всичко е още съвсем ясно в

съзнанието ми, напълно ясно. Виждате ли, бяхме пили чай и всеки се бе заел с нещо свое. Аз отидох да шия, Матю – да пише една статия на машина – той се занимава малко с журналистика. Уилям – да поработи над марките си. Емили не слезе за чай. Беше си взела прахче против главоболие и лежеше. И така, всички ние бяхме ангажирани. И когато Марта влезе да сложи вечерята в седем и половина, леля Лили била там – мъртва. Главата й... О! Ужас! Цялата била смазана.

– Оръжието, струва ми се, беше намерено?

– Да. Масивно преспапие, което винаги стоеше на масата до вратата. В полицията го провериха за отпечатьци, но такива нямаше. Беше избърсано.

– А първото ви предположение?

– Помислихме, разбира се, че е крадец. Имаше две или три издърпани чекмеджета на бюрото, като че ли крадец беше търсил нещо. Разбира се, помислихме, че е крадец! После дойде полицията и установиха, че е умряла поне преди един час и попитаха Марта кой е идвал в къщата. Марта каза, че никой не е идвал. Всички прозорци бяха залостени отвътре и изглежда нямаше признаци да са били насилвани. После започнаха да ни задават въпроси...

Тя замълча. Гърдите й се повдигаха. Очите й, изплашени и молещи, потърсиха сигурност в очите на сър Едуард.

– Кой, например, се облагодетелства от смъртта на леля ви?

– Това е просто. Всички сме еднакво облагодетелствани. Тя остави парите си, които да бъдат разделени на равни части между нас четиримата.

– А каква беше стойността на имота й?

– Адвокатът ни каза, че ще възлезе на около осемдесет хиляди лири, след като се плати данък наследство.

Сър Едуард широко отвори очи, леко изненадан.

– Това е доста солидна сума. Предполагам, знаехте на колко възлиза наследството на леля ви?

Магдалийн поклати глава.

– Не. Всички бяхме доста изненадани. Леля Лили беше винаги много внимателна по отношение на парите. Държеше само една прислужничка и винаги говореше много за икономии.

Сър Едуард кимна замислено. Магдалийн леко се наведе напред във фотьойла си.

– Ще ми помогнете, нали?

Думите й достигнаха до сър Едуард като неприятен шок точно в

момента, когато започваше да проявява интерес към самата случка.

– Мила моя млада госпожо, какво бих могъл да направя? Ако ви е нужен добър юридически съвет, мога да ви дам името...

Тя го прекъсна:

– О! Не желая такова нещо! Искам вие лично да ми помогнете като приятел.

– Много мило от ваша страна, но...

– Искам да дойдете в къщата. Искам да задавате въпроси. Искам сам да видите и да отсъдите.

– Но мила моя млада...

– Спомнете си, вие обещахте. Казахте където и да е, когато и да е, ако имам нужда от помощ...

Погледът ѝ, молещ и въпреки това самоуверен, беше обърнат към неговите очи. Той се почувства засрамен и странно развълнуван. Тази нейна огромна искреност, тази безусловна вяра в едно празно обещание отпреди десет години като в нещо свещено и обвързващо. Колко мъже са изричали тези винаги еднакви думи, почти клише и колко малко от тях са били молени да направят нещо.

– Сигурен съм, че има много хора, които биха могли да ви дадат по-добър съвет от мен – промълви тихо той.

– Имам много приятели, естествено. – (Забавляваше го наивната самоувереност в тези думи.) – Но, виждате ли, никой от тях не е умен. Не като вас. Вие сте свикнали да разпитвате хората. И с целия си опит вие трябва да знаете.

– Да знам какво?

– Дали са невинни или виновни.

Той се усмихна доста мрачно. Поласка се от мисълта, че общо взето, обикновено е знаел! Въпреки че в много случаи неговото собствено мнение не съвпадале с това на съда.

С нервно движение Магдалиин бутна шапката си назад, огледа стаята и каза:

– Колко тихо е тук. Не зажаднявате ли понякога за малко шум?

Задънената улица! Всички нейни думи, изречени на посоки, неволно засягаха болното му място. Задънена улица! Да, но винаги е имало изход – пътя, по който си дошъл – пътя назад към света... В него се събуди нещо стремително и младежко. Простосърдечното ѝ доверие зовеше най-добрите страни на характера му, а същността на проблема ѝ апелираше към нещо друго – към криминалога в него. Искаше да види хората, за които говореше тя. Искаше да направи своя собствена

преценка.

– Ако наистина сте убедена, че мога да бъда полезен... – промърмори той. – Имайте предвид, че нищо не гарантирам.

Очакваше да я види изпълнена с радост, но тя прие думите му много спокойно.

– Знаех, че ще го направите. Винаги съм ви смятала за истински приятел. Ще дойдете ли с мен сега?

– Не. Мисля, че ще е по-добре, ако ви посетя утре. Ще ми дадете ли името и адреса на адвоката на мис Кребтри? Може би ще реша да му задам няколко въпроса.

Тя го написа и му го подаде. После стана и доста срамежливо каза:

– Аз... аз наистина съм ви много благодарна. Довиждане.

– А вашия адрес?

– Колко глупаво от моя страна. Палатайн Уолк, 18, Челси.

Беше три часа след обяд на следващия ден, когато със стегната, премерена походка сър Едуард Палисър стигна до Палатайн Уолк 18. Междувременно бе открил някои неща. Сутринта беше ходил в Скотланд Ярд при помощник комисаря – негов стар приятел. Разговаря и с адвоката на покойната мис Кребтри. В резултат на това имаше по-ясна представа за обстоятелствата. По отношение на парите мис Кребтри е била малко особена. Никога не е използвала чекове. Вместо това е имала навика да пише на адвоката си с молба да ѝ пригответи определена сума в банкноти от по пет лири. Почти винаги една и съща сума. По триста лири, четири пъти в годината. Сама е идвала да ги вземе с файтон, който смятала за единственото безопасно средство за придвижване. Иначе никога не напускала къщата.

Сър Едуард научи, че в Скотланд Ярд паричния въпрос е разследван много внимателно. Почти било настъпило времето за следващата сума. Вероятно предишните триста са били изхарчени или почти изхарчени. Но точно това било трудно да се установи със сигурност. При проверката на домакинските разходи скоро се изяснило, че разноските на мис Кребтри за тримесечие са били много под триста лири. От друга страна, тя е имала навика да дава банкноти от по пет лири на нуждаещи се приятели или роднини. Дали в къщата е имало много или малко пари, когато е умряла, е спорен въпрос. Не бяха намерени никакви.

Точно по тази тема размишляваше сър Едуард, приближавайки Палатайн Уолк.

Вратата на къщата (която беше няколко стъпала над нивото на

улицата) му отвори дребна възрастна жена с жив поглед. Въведоха го в голяма стая, отляво на малкото антре и Магдалийн дойде при него.

Следите на нервно напрежение по лицето ѝ се виждаха по-ясно от преди.

– Помолихте ме да задавам въпроси и аз дойдох, за да го направя. Първо, искам да знам кой е видял леля ви последен и точно по кое време – попита с усмивка сър Едуард, докато се ръкуваха.

– Беше след чая в пет. Марта е човекът, който последен е бил с нея. Този следобед беше плащала книги и донесе рестото и сметката на леля Лили.

– Имате ли доверие на Марта?

– О, абсолютно. Тя живее при леля Лили от... О! Предполагам от тридесет години. Много е честна.

Сър Едуард кимна.

– Друг въпрос. Защо братовчедка ви, госпожа Кребтри е взела прахче против главоболие?

– Ами защото я болеше глава.

– Естествено, но имаше ли някаква особена причина, поради която би трябвало да има главоболие?

– Е, да, в известен смисъл. На обяд имаше скандал. Емили е много раздразнителна и много напрегната. Понякога се караха с леля Лили.

– И на обяд също ли се скараха?

– Да. Леля Лили доста се дразнеше от дреболии. Започна от нищо, а после се „хванаха за косите“. Емили наговори всякакви неща, които ед-ва ли искаше да каже: че ще напусне къщата и никога няма да се върне обратно, че на леля ѝ се свиди всеки залък. О, всякакви глупости! А леля Лили каза, че колкото по-бързо опаковат нещата си със своя съпруг и си отидат, толкова по-добре. Но това, наистина, нищо не означаваше.

– Защото господин и госпожа Кребтри не можеха да си позволят да опаковат нещата си и да заминат?

– О, не само това. Уилям обичаше леля Лили. Наистина я обичаше.

– Да не би случайно да е бил ден за кавги?

Магдалийн леко се изчерви.

– Имате предвид мен? Шумотевицата около моето желание да станa манекен?

– Леля ви не искаше да се съгласи?

– Да.

– Защо искахте да станете манекен, мис Магдалийн? Много ли ви привлича такъв живот?

– Не, но каквото и да е, би било по-добро от това да продължавам да живея тук.

– Тогава да. Но сега ще имате добри доходи, нали?

– О, да, сега е доста различно!

Направи признанието с изключителна наивност.

Той се усмихна, но не продължи темата. Вместо това каза:

– А брат ви? И той ли имаше спречкване?

– Матю? О, не.

– В такъв случай не може да се каже, че е имал причина да желае отстраняването на старата дама от пътя си. – Той забеляза веднага моментната тревога, изписана на лицето ѝ и небрежно попита: – Забравих, той е дължал много пари, нали?

– Да, бедния Матю.

– Но сега и това ще се уреди.

– Да. Това е облекчение – въздъхна тя отново без да заподозре нещо!

Той бързо смени темата:

– Братовчедите ви и брат ви вкъщи ли са?

– Да. Казах им, че ще дойдете. Те всички са изпълнени с желание да помогнат. О, сър Едуард, някак си чувствам, ще разберете, че всичко е наред, че никой от нас няма нищо общо с това, че в края на краищата е бил външен човек.

– Не мога да правя чудеса. Може да успее да разкрия истината, но не мога да я направя такава, каквато искате да бъде.

– Не можете ли? Чувствам, че бихте могли да сторите всичко – всичко.

Тя излезе от стаята. Той си помисли разтревожено: „Какво искаше да каже с това? Дали иска да предложи защитна стратегия? За кого?“

Размишленията му бяха прекъснати от влизането на един около петдесетгодишен мъж. Той имаше внушителна осанка, но бе леко прегърбен и небрежно облечен, а косата му – зле сресана. Изглеждаше добродушен, но пораждаше съмнения.

– Сър Едуард Палисър? Здравейте. Магдалийн ме изпрати. Наистина е много мило от ваша страна, че пожелахте да ни помогнете. Но не смятам, че нещо ще бъде открито някога. Искам да кажа, няма да хванат извършителя.

– В такъв случай смятате, че е бил крадец. Някой външен човек?

– Е, сигурно е така. Не може да е някой от семейството. Сега тези хора са много изобретателни, катерят се като котки, влизат и излизат,

както си искат.

– Господин Кребтри, къде бяхте, когато стана нещастieto?

– Бях зает с марките си в моята малка стаичка горе.

– Нищо ли не чухте?

– Не, но аз никога не чувам нищо, когато съм съсредоточен. Много неразумно от моя страна, но това е положението.

– Стаичката, която споменахте, над тази стая ли е?

– Не, тя е отзад.

Вратата отново се отвори. Влезе дребна руса жена. Ръцете ѝ трепереха нервно. Изглеждаше изплашена и развълнувана.

– Уилям, защо не ме изчака? Аз казах: „Почакай“.

– Съжалявам, скъпа, забравих. Сър Едуард Палисър – съпругата ми.

– Здравейте, госпожо Кребтри. Надявам се, че нямате нищо против моето идване тук, за да задам няколко въпроса. Знам, че би трябвало всички много силно да желаете нещата да се изяснят.

– Естествено. Но нищо не мога да ви кажа, нали Уилям? Бях в леглото си и спях. Събудих се чак когато Марта изпищя.

Ръцете ѝ продължаваха да треперят.

– Къде е стаята ви, госпожо Кребтри?

– Над тази. Но не съм чула нищо, как бих могла? Бях заспала.

От нея не можа да научи нищо повече. Тя не знаеше нищо, не била чула нищо, спяла. Повтаряше това с упоритостта на изплашена жена. Да, сър Едуард знаеше много добре, че това можеше да бъде, и вероятно беше самата истина.

Накрая той се извини и каза, че би искал да зададе няколко въпроса на Марта. Уилям Кребтри предложи да го заведе до кухнята. В антрето сър Едуард почти се сблъска с висок тъмнокос младеж, който се беше запътил към входната врата.

– Господин Матю Вон?

– Да, но вижте, не мога да чакам. Имам среща.

– Матю! О, Матю, ти обеща! – Беше гласът на сестра му, идващ откъм стълбите.

– Знам, сестричке. Но не мога. Трябва да се срещна с един човек. Пък и какъв смисъл има да говорим за този проклет случай отново и отново. Достатъчно ни занимава полицията. До гуша ми дойде цялото шоу.

Входната врата шумно се затвори. Господин Матю Вон беше излязъл.

Въведоха сър Едуард в кухнята. Марта гладеше. Тя спря с ютия в

ръка. Сър Едуард затвори вратата след себе си и каза:

– Госпожица Вон ме помоли да ѝ помогна. Надявам се, няма да имате нищо против да ви задам няколко въпроса.

Тя го погледна, после поклати глава.

– Никой от тях не го е направил, господине. Знам какво си мислите, но не е така. Те са толкова мили дами и господа.

– Не се съмнявам. Но виждате ли, това, че са мили няма нищо общо с така наречените доказателства.

– Вероятно не, господине. Законът е странно нещо. Но доказателства, както ги наричате, господине, има. Никой от тях не би могъл да го направи без аз да знам.

– Но наистина...

– Знам какво говоря, господине. Ето чуйте това...

„Това“ беше скърцане над главите им.

– Стълбите, господине. Всеки път, когато някой се качва или слиза, стълбите ужасно скърцат. Няма значение колко тихо стъпваш. Госпожа Кребтри лежеше в леглото си, господин Кребтри си губеше времето с проклетите марки, а госпожица Магдалийн, тя също беше горе и работеше на машината си и ако някой от тях беше слязъл по стълбите, аз щях да разбера. Но никой от тях не го направи!

Говореше с такава увереност, която впечатли адвоката. Той си помисли: „Добър свидетел. Думите ѝ биха имали тежест.“

– Може да не сте обърнали внимание.

– Щях да забележа. Щях да забележа, дори и без да обръщам внимание, така да се каже. Така, както забелязвате, когато вратата се затваря и някой излиза.

Сър Едуард смени позицията си:

– Това е за тях тримата, но има и четвърти. Господин Матю Вон също ли беше горе?

– Не, но беше в малката стаичка долу. Съседната врата. И пишеше на машина. От тук се чува съвсем ясно. Машината му не спря нито за миг. Нито за миг, господине. Мога да се закълна. Шумът от тракането ѝ дразни много.

Сър Едуард замълча за малко, сетне попита:

– Вие я намерихте, нали?

– Да, господине, аз. Лежеше там с окървавена коса. И никой не беше чул нищо поради тракането на пишещата машина на господин Матю.

– Доколкото разбирам, вие сте сигурна, че никой не е идвал в

къщата?

– Как би могъл да дойде, господине, без аз да разбера? Звънецът звъни тук. И има само една врата.

Той я погледна право в лицето.

– Вие бяхте привързана към госпожица Кребтри?

В очите ѝ проблесна искрица топлина – истинска, която не можеше да се събърка.

– Да, наистина бях, господине. Но госпожица Кребтри – е, започвам да свиквам и нямам нищо против да говоря за това сега. Когато бях момиче, си навлякох неприятности, господине, и госпожица Кребтри ми помогна. Взе ме на работа при себе си, наистина, когато всичко свърши. Бих умряла за нея, бих го направила, наистина.

Сър Едуард можеше да познае кога един човек говори искрено, а Марта говореше искрено.

– Доколкото ви е известно, никой не е влизал през вратата...?

– Никой не би могъл да влезе.

– Казах, доколкото ви е известно. Но ако госпожица Кребтри е очаквала някого, ако тя е отворила вратата на този някой...

– О! – Марта изглеждаше изненадана.

– Това е възможно, предполагам? – настоя сър Едуард.

– Да, възможно е, но не е много вероятно. Искам да кажа...

Очевидно беше изненадана. Не можеше да отрече и все пак искаше да го направи. Защо? Защото знаеше, че истината е друга. Дали? Четиримата в къщата – един от тях виновен? Дали Марта искаше да прикрие този виновник? Бяха ли изскърцали стълбите? Дали някой не беше слязъл крадешком и дали Марта знаеше кой е той?

Самата тя беше невинна, сър Едуард беше убеден в това.

Настоя на своето, като я наблюдаваше:

– Госпожица Кребтри може да е направила това, предполагам?

Прозорецът на онази стая гледа към улицата. Тя може да е видяла през прозореца някого, когото е чакала, да е излязла в антрето и да го е пунала вътре, него или нея. Възможно е дори да е искала никой да не види този човек.

Марта изглеждаше обезпокоена. Най-после неохотно каза:

– Да, може да сте прав, господине. Никога не съм си помисляла за това. Да е очаквала някой господин... Да, би могло.

Изглеждаше така, сякаш вижда изгода в тази идея.

– Вие последна я видяхте, нали?

– Да, господине. След като изнесох приборите за чай. Занесох ѝ

получените книги и рестото от парите, които ми беше дала.

– В банкноти от по пет лири ли ви беше дала парите?

– Една банкнота от пет лири, господине. Книгите никога не бяха по-скъпи от пет лири. Аз внимавам много – каза възмутено Марта.

– Къде си държеше парите?

– Не съм съвсем сигурна, господине. Струва ми се, че ги носеше със себе си в черната кадифена чантичка. Но, разбира се, може да са били в някое от чекмеджетата в спалнята ѝ, които бяха заключени. Много обичаше да заключва разни неща, въпреки че губеше ключовете си.

Сър Едуард кимна.

– Не знаете ли колко пари имаше? Искам да кажа в банкноти от по пет лири?

– Не, господине. Не бих могла да кажа каква точно беше сумата.

– И не е споменала нещо, което да ви накара да си помислите, че очаква някого?

– Не, господине.

– Съвсем сигурна ли сте? Какво точно каза?

Марта се замисли.

– Е, каза, че месарят не е нищо повече от един мошеник и измамник, и каза, че съм взела четвърт фунт повече чай, отколкото е трябвало, и каза, че е много глупаво от страна на госпожица Кребтри да не обича маргарин, и че не ѝ харесва една от шестпенсовите монети, които ѝ върнах – една от новите, с изобразени дъбови листа – каза, че е фалшива, и ми беше много трудно да я убедя в обратното. И каза... О! Че продавачът на рибата е изпратил треска вместо меджид и дали съм обърнала внимание, а аз отвърнах, че съм, и наистина, мисля, че това е всичко, господине.

Речта на Марта помогна на сър Едуард да си представи починалата дама толкова ясно, колкото дори едно подробно описание не би могло. Той небрежно подметна:

– Господарка, на която е доста трудно да се угоди, нали?

– Малко придирчива, но пък тя, бедната, не излизаше често и както стоеше затворена, трябваше да има нещо, с което да се забавлява. Беше дребнава, но добросърдечна. Никога не отправяше просяк от вратата си, без да му даде нещо. Може да е била придирчива, но беше наистина великодушна.

– Доволен съм, Марта, че тя оставя след себе си един човек, който да съжалява за нея.

Старата прислужничка се стресна.

– Искате да кажете... О, но те всички я обичаха, наистина, дълбоко в себе си. Понякога се спречкваха с нея, но това нищо не означаваше.

Сър Едуард вдигна глава. Отгоре се чу скърцане.

– Това е госпожица Магдалийн, която слиза.

– Откъде знаете? – попита бързо той.

Възрастната жена се изчерви и промълви:

– Познавам стъпките ѝ.

Сър Едуард бързо излезе от кухнята. Марта беше права. Магдалийн току-що бе стигнала до най-долното стъпало. Погледна го с надежда.

– Все още не съм напреднал много – каза сър Едуард, отговаряйки на погледа ѝ и добави: – Не знаете ли, случайно, какви писма е получила леля ви в деня на смъртта си?

– Всичките са на едно място. Полицаите, разбира се, ги прегледаха.

Тя го поведе към голямата гостна и като отключи едно чекмедже, извади голяма, черна, кадифена чанта със старомодна сребърна закопчалка.

– Това е чантата на леля. Всичко е вътре в нея, точно както си беше в деня на смъртта ѝ. Аз го запазих така.

Сър Едуард ѝ благодари и започна да вади нещата от чантата и да ги поставя на масата. Беше, помисли си, идеален пример за чанта на ексцентрична възрастна жена.

Имаше няколко дребни сребърни монети, две курабийки с джинджифил, три изрезки от вестници за кутията на Джоана Сауткот, една поема за безработните, Алманаха на стария Мор, голямо парче камфор, някакви очила и три писма. Едното, с подобен на паяжина почерк, от някоя, която се наричаше „братовчедката Люси“, сметка за поправка на ръчен часовник и обръщение от благотворителна организация.

Сър Едуард много внимателно разгледа всичко, после го върна в чантата и с въздишка я подаде на Магдалийн.

– Благодаря ви, госпожице Магдалийн. Опасявам се, че не намерих кой знае какво тук.

Изправи се и забеляза, че от прозореца се вижда голяма част от стъпалата към предната врата, после взе ръката на Магдалийн в своята.

– Тръгвате ли?

– Да.

– Но ще... ще се оправи всичко, нали?

– Никой, свързан със закона, никога не се ангажира с подобно необмислено изявление – заяви тържествено сър Едуард и си тръгна.

Вървеше по улицата, потънал в мисли. Загадката беше там, под

носа му и той не беше я разрешил. Беше нужно нещо... нещо дребно. Колкото да посочи пътя.

Почувства ръка на рамото си и се стресна. Беше Матю Вон, леко задъхан.

– Гонех ви, сър Едуард. Искях да се извиня. За лошите си обноски от преди половин час. Но боя се, че моят характер не е най-добрият в света. Много мило от ваша страна да се заемете с това. Моля, питайте ме каквото искате. Ако има нещо, което мога да направя, за да помогна...

Внезапно сър Едуард замръзна на място. Погледът му беше фиксиран – не върху Матю – а отсреща, през улицата. Малко смутен, Матю повтори:

– Ако има нещо, което мога да направя, за да помогна...

– Вече го направихте, мили младежо – каза сър Едуард, – спирайки ме тъкмо на това място и привличайки по този начин вниманието ми към нещо, което иначе щях да пропусна.

Посочи един малък ресторант, от другата страна на улицата.

– „Двадесет и четирите коса“? – попита озадачено Матю.

– Точно.

– Името е странно, но смятам, че там можете да получите доста прилична храна.

– Няма да рискувам да експериментирам – каза сър Едуард. – Бидейки по-далеч от своето детство в сравнение с вас, приятелю, аз може би си спомням детските стихчета по-добре. Има едно класическо, което гласи: „Изпей песничка за шест пенита, джобче пълно с ръж, двадесет и четири коса, приготвени на пай“ и така нататък. Останалото не ни касае.

Рязко се обърна кръгом.

– Къде отивате? – попита Матю Вон.

– Обратно във вашата къща, приятелю.

Вървяха мълчаливо. Матю Вон хвърляше озадачени погледи към спътника си. Сър Едуард влезе, отиде до едно чекмедже, извади кадифената чанта и я отвори. Погледна към Матю и младежът неохотно напусна стаята.

Сър Едуард изсипа сребърните монети на масата. После кимна. Паметта не беше му изневерила.

Стана и позвъни, като едновременно с това мушна нещо в дланта си.

Марта се отзова на звънеца.

– Марта, ако си спомням правилно, вие ми казахте, че сте имали малка препирня с покойната си господарка за една от новите шестпенсови монети.

– Да, господине.

– О! Но любопитно е, че сред тези монети няма нова шестпенсова монета, Марта. Има две шестпенсови монети, но и двете са стари.

Тя го загледа озадачено.

– Знаете ли какво означава това? Някой, наистина, е идвал в къщата тази вечер – някой, на когото господарката ви е дала шест пенита... Мисля, че му ги е дала за това...

С бързо движение напред, той вдигна ръката си, в която държеше бездарното стихотворение за безработицата.

Един поглед към лицето ѝ беше достатъчен.

– Играта свърши, Марта. Виждате, че знам. По-добре да ми разкажете всичко.

Тя се отпусна на един стол, а сълзите ѝ рiekнаха по лицето ѝ.

– Вярно е, вярно е, звънецът не звънна както трябва, аз не бях сигурна, а после си помислих, че е по-добре да отида да видя. Стигнах до вратата точно когато той я повали с удар. Купчината банкноти от по пет лири беше на масата пред нея – тази гледка бе станала причина той да го направи – това и предположението, че е сама вкъщи, тъй като тя му беше отворила. Не можах да извикам. Бях като парализирана, после той се обърна и видях, че е моя син... Винаги е бил лош. Давах му толкова пари, колкото можех. Два пъти лежа в затвора. Трябва да е наминал да ме види и госпожица Кребтри, виждайки, че не отивам да отворя вратата, е отишла и сама е отворила. Той се е смутил и е извадил една от тези листовки за безработицата и господарката, която беше снизходителна, му е казала да влезе и е извадила шестпенсова монета. А през цялото време тази купчинка банкноти е лежала на масата, там, където беше когато ѝ дадох рестоето. И дяволът влязъл под кожата на моя Бен, той отишъл зад нея и я повалил с удар.

– И после? – попита сър Едуард.

– О, господине, какво можех да направя? Моята собствена плът и кръв. Баща му беше лош човек, Бен е тръгнал по неговия път, но ми е син. Избутах го навън, върнах се в кухнята, и отидох да сложа вечерята в обичайното време. Мислите ли, че е било много лошо от моя страна, господине? Опитах се да не ви лъжа, когато ми задавахте въпроси.

Сър Едуард се изправи и с пръчувствен глас каза:

– Бедната жена. Много ми е мъчно за вас. Все едно, както знаете,

законът ще трябва да си каже думата.

– Той избяга извън страната, господине. Не знам къде е.

– Тогава има шанс да избегне бесилката, но не разчитайте много на това. Бихте ли изпратили госпожица Магдалийн при мен.

– О, сър Едуард. Колко прекрасно от ваша страна, колко сте чудесен. Спасихте ни. Как бих могла да ви се отблагодаря! – възкликна Магдалийн, когато той свърши краткия си разказ.

Сър Едуард ѝ се усмихна и нежно докосна ръката ѝ. Той беше истински, велик човек. Малката Магдалийн беше много очарователна на „Силурик“. Този цъфтеж на седемнадесетгодишните! Чудесен е! Сега, разбира се, го беше изгубила напълно.

– Следващия път, когато ви е нужен приятел... – започна той.

– Веднага ще дойда при вас.

– Не, не. Точно това не искам да правите. Идете при някой по-млад мъж – извика уплашено сър Едуард.

Той се измъкна ловко от благородните домакини, извика такси и потъна в него с въздишка на облекчение.

Дори очарованието на свежите седемнадесетгодишни сега изглеждаше съмнително.

Наистина то не можеше да се сравнява с една много богата библиотека по криминология.

Таксито сви по Куин Анс Клоуз.

Неговата задънена улица.

КРАЙ

© 1934 Агата Кристи
© 1995 Елена Захариева, превод от английски
© 1995 Иван Захариев, превод от английски

Agatha Christie
Sing a Song of Sixpence, 1934

Публикация

Агата Кристи. Загадката на Листърдейл. Разкази
Издаелство „Абагар холдинг“, София, 1995 г.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7814>]